



Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.062/2023/5/I.

A felperes: Felperes1

(cím1)

A felperes képviselője: képviselő1 ügyvéd

(cím5)

Az I.r. alperes: Alperes1

(cím1)

Az I.r. alperes képviselője: képviselő2 ügyvéd

(cím9)

A II.r. alperes: Alperes2

(cím3)

A III.r. alperes: Alperes3

(cím4)

A II.r.-III.r. alperes képviselője:

képviselő3 ügyvéd

(cím8)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék

28.P.20.013/2023/7. ítélet

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 8. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II-III.r. alperesnek személyenként 127.000. – 127.000,- (Egyszázhuszonhétezer – egyszázhuszonhétezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperes az illetékügyben eljáró hatóságtól 40.000,- (Negyvenezer) Ft fellebbezési illetéket visszaigényelhet. A fellebbezési illeték külön kérelemre visszaigénylése érdekében az ítéltábla határozatát – az elsőfokú bíróság útján – megküldi a felperes lakóhelye szerinti adó- és vámhatóságnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek a cég alapítása óta az Kft.1 tagjai. A felperes és az I.r. alperes több mint 20 éve élettársak. A dátum1-én kelt társasági szerződés 9.1. pontja szerint az üzletrész a társaság tagjaira – a társaság saját üzletrészét kivéve – szabadon átruházható. A tagok egymás javára az üzletrész pénzszolgáltatás ellenében történő átruházása esetére az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jogot biztosítanak. Erre az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell. E jog a tagokat üzletrészeik egymáshoz viszonyított mértéke szerint arányosan illeti meg. A társasági szerződés 9.2. pontja az üzletrész kívülálló személyre való átruházásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. A felperes a társasági szerződés megszövegezése folyamatában aktívan részt vett. A felperes és az I.r. alperes, valamint a II. és III.r. alperes között megromlott a viszony, közöttük több peres eljárás volt és van folyamatban.

[2] A 2020. augusztus 27-én megkötött adásvételi szerződéssel a felperes a tulajdonában álló üzletrészt a névértéknek megfelelő 500.000,- Ft vételár ellenében az I.r.

alperesre ruházta át. A szerződés 3. pontja szerint a vevő már korábban készpénzben megfizette a vételárat az eladó részére. A szerződés 5. pontja tartalmazta, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja alapján az üzletrész átruházásához a taggyűlés beleegyezése nem szükséges. A szerződéskötést megelőzően a felperes és a szerződést elkészítő tanúl ügyvéd konzultáltak egymással. Az ügyvéd a társasági szerződés 9.1. pontját úgy értelmezte, a többi tagnak nincs elővásárlási joga, ha az üzletrész adásvételére a tagok egymással kötnek szerződést. A perbeli szerződés tartalmát a felperes határozta meg.

[3] A II. és III.r. alperes a Szombathelyi Törvényszéken határozatszám1. számon indítottak peres eljárást, amelyben annak megállapítását kérték, hogy a felperes és az I.r. alperes között létrejött üzletrész adásvételi szerződés velük szemben a fennálló elővásárlási jogukra tekintettel hatálytalan. Kérték, hogy a bíróság a felperes, valamint a II. és III.r. alperesek között hozza létre az üzletrész adásvételi szerződést akként, hogy a II-III.r. alperesek egymás között fele-fele arányban szerezték meg a felperes üzletrészét. A Szombathelyi Törvényszék az eljárást a jelen perre tekintettel felfüggesztette.

[4] A felperes pontosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felperes és az I.r. alperes között létrejött üzletrész átruházási szerződés színlelt, az ajándékozási szerződést leplez. Másodlagos keresete a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:89. §-ára és 6:90. § (1) és (2) bekezdésére alapítottnan a szerződés, továbbá a felperes, valamint a II. és III. r. alperes között az elővásárlási jog gyakorlása alapján létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult. A másodlagos keresetében a felperes arra hivatkozott, a perbeli szerződés megkötésekor kifejezetten az a szándék vezette, hogy az üzletrészt az I.r. alperesre ruházza át, azt a II. és III.r. alperes ne szerezhesse meg. Ennek érdekében egyeztetett a szerződéskötést megelőzően az okiratot készítő ügyvéddel, aki azt a tájékoztatást adta, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja alapján a II. és III.r. alperest elővásárlási jog nem illeti meg.

[5] Az I.r. alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

[6] A II. és III.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A másodlagos kérelemmel kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja a jogban jártas felperes számára ismert volt, arról mindkét szerződő fél tudomással bírt. Az elsődleges kereset tárgyában született jogerős részítélet indokolása is egyértelmű azt illetően, a II. és III.r. alpereseket megilleti az elővásárlási jog. A felperes a társasági szerződés 9.1. pontjának általa hivatkozottól eltérő lehetséges értelmezése ismeretében, a tévedés kockázatának tudatában kötött szerződést, ezért a Ptk. 6:90. § (3) bekezdése alapján a másodlagos kereset nem foghat helyt. Hivatkoztak arra, hogy a felperes eljárása a Ptk. 1:3. § szerinti jóhiszeműség és tisztesség, valamint az 1:5. § szerinti joggal való visszaélés tilalmába ütközik. A felperesnek a szerződéskötéssel kapcsolatos eljárása nem felelt meg a Ptk. 1:4. §-a szerinti elvárható magatartás elvének.

[7] A törvényszék határozatszám2/12. számú ítéletét a benyújtól a határozatszám3/15/I. számú részítéletével megváltoztatta, az elsődleges keresetet elutasította. A másodlagos kereseti kérelem tárgyában az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A jogerős részítélet szerint a II. és III.r. alperesek nem hivatkozhatnak alappal a felperes aktív perbeli legitimációjának hiányára.

Nem tekinthető lényeges eljárási szabálysértésnek, hogy a törvényszék a jelen per felfüggesztésére irányuló kérelem elutasítása tárgyában nem hozott alakszerű határozatot. A jogerős részítéletet követően az elsőfokú bíróságnak érdemben kell elbírálnia a másodlagos keresetet.

[8] A törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a jogerős részítéletben is meghivatkozott Ptk. 6:89. § (2) bekezdése alapján a felperes aktív perbeli legitimációja a másodlagos kereseti kérelem tekintetében is fennáll. A II. és III.r. alperesek által indított per a szerződés hatálytalanságának megállapítására irányul, ezt megelőzi a jelen per tárgyát képező érvénytelenség vizsgálata, ezért az eljárás felfüggesztésének nem volt helye.

[9] A BH2006.61. számú eseti döntésre utalva a másodlagos keresettel összefüggésben vizsgálta a felek szerződéskötést megelőző nyilatkozatait, a szerződéskötés körében tanúsított magatartását, valamint mindazokat a körülményeket, amelyből a felek szerződési akarata felismerhető volt. Kiemelte, hogy az ügyvéd által ellenjegyzett társasági szerződés megszövegezésének kialakításában a jogban jártas felperes aktívan részt vett. A benyújtól határozatszám 5/2. számú végzése szerint a társasági szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló eljárás nem vezetett eredményre. A társasági szerződés a cég alapításától kezdődően változatlan 9.1. pontja egyértelmű és világos rendelkezést tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy az üzletrész tagok közötti átruházása során a többi tagot elővásárlási jog illeti meg. A felperes és az I.r. alperes érkazonosságára figyelemmel a közös téves feltevés megállapításával kapcsolatban a felperesnek az I.r. alperes keresetét elismerő nyilatkozatán túl további többletkörülményeket kellett volna előadnia és bizonyítania. Megállapította, hogy a keresetlevélhez csatolt iratok, valamint a peres felek nyilatkozata és a perbeli szerződést készítő ügyvéd tanúvallomása szerint korábban a felperes a II. és III.r. alperesre is átruházta volna az üzletrészt. Az a körülmény, hogy a perbeli szerződés megkötésekor a felperes és az I.r. alperes nem a kellő körültekintést tanúsítva arra a következtetésre jutott, hogy a II. és III.r. alperest elővásárlási jog nem illeti meg, a közös téves feltevésre alapított kereseti kérelmet nem teszi alapossá. A társasági szerződés világos, egyértelmű, érthető rendelkezéseinek közös téves értelmezése nem azonos a közös téves feltevéssel. A közös téves feltevésnek a szerződés megkötésekor és nem a szerződés megkötését megelőző, illetve azt követő események láncolatában kell fennállnia. A felperes és a szerződést készítő ügyvéd között lefolytatott előzetes konzultációból az következik, a felperes tudattartama átfogta az elővásárlási jog lehetőségét és erre tekintettel határozta meg a szerződés tartalmát. A felperes társasági szerződéssel kapcsolatos értelmezésével az I.r. alperes egyetértett, ugyanakkor a perbeli szerződés szövegéből nem állapítható meg a szerződő felek által hivatkozott közös téves feltevés. Nem merült fel olyan adat, ami arra utalna, hogy a felperes a II. és III.r. alperest megillető elővásárlási jog esetén üzletrészt ne ruházta volna át az I.r. alperesre.

[10] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a keresetének megfelelő megváltoztatását, míg másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a peradatok alapján a felperes, az I.r. alperes, valamint a szerződést készítő ügyvéd is úgy értelmezték a társasági szerződés 9.1. pontját, hogy az üzletrész tagok közötti, ellenérték fejében történő átruházása esetén a többi tagnak nincs elővásárlási joga. Csak a társaság 2020. szeptember 23-i taggyűlésén, a II. és III.r. alperes nyilatkozatát követően vált ismertté a felperes számára, hogy a II. és III.r. alperes a társasági szerződés 9.1. pontját ettől eltérően értelmezi. A taggyűlésen jelenlévő, a perbeli

szerződést készítő ügyvéd azonban még ekkor is fenntartotta azt az álláspontját, hogy a II. és III.r. alperest elővásárlási jog nem illeti meg.

[11] Az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, mert abban nem rögzítette, hogy a felperes és az I.r. alperes a II. és III.r. alpereseket elővásárlási joguk gyakorlására nem hívta fel. A társaság tagjai közötti konfliktus a felperes, illetőleg a II. és III.r. alperes között alakult ki. Nem tartalmazza a tényállás azt sem, hogy a II. és III.r. alperesek jogi képviselőjének 2020. november 25-i levelére adott, 2020. november 29-i válaszlevele szerint az I.r. alperes maga is úgy tekintette, a II. és III.r. alpereseket elővásárlási jog nem illeti meg. A tényállás azért is hiányos, mert az nem mutatja be részletesen, hogy a felperes, illetőleg az I.r. alperes milyen peres eljárásokat indított a társaság, a II. és III.r. alperes által alapított újabb cégek, illetőleg a II. és III.r. alperes ellen, illetőleg milyen per van folyamatban a II. és III.r. alperes, illetőleg a felperes és az I.r. alperes között. A jelen perben az nem volt vitatott, hogy a tagok megromlott viszonyára figyelemmel a felperes nem kívánt olyan megoldással élni az üzletész átruházása során, amelynek eredményeként az üzletész a II. és III.r. alperes szerzi meg. Mindezekből pedig az következik, hogy a szerződő felek szerződéskötés kori tudattartama szerint a II. és III.r. alperest elővásárlási jog nem illeti meg. Az elsőfokú ítélet alaptalanul hivatkozik arra, hogy a felperes nem adott elő és nem bizonyított többlettényállási elemeket. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyező felperesi érvelés ezzel szemben azt támasztja alá, hogy a szerződő felek közös téves feltevésben voltak. A törvényszék alaptalanul jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem volt kellőképpen körültekintő, hiszen a társasági szerződés 9.1. pontjának értelmezésével kapcsolatban ügyvédi segítséget kért. Az elsőfokú ítéletben írtaktól eltérően a társasági szerződés 9.1. pontjának rendelkezései nem világosak és egyértelműek. A jelen eljárás szempontjából annak van kiemelt jelentősége, hogy a társasági szerződésnek a nem egyértelmű, a tagjegyzékkel összhangban nem álló rendelkezése semmis, ezt pedig a Ptk. 6:88. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak a jelen eljárásban is hivatalból észlelnie kell. A törvényszék a Ptk. 6:90. § (1) és (2) bekezdésének téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a szerződő felek közös tévedése nem állapítható meg.

[12] A másodlagos, hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy a II. és III.r. alperes által indított perben a jelen per felperese és I.r. alperese által előterjesztett érdemi ellenkérelemre figyelemmel az eljárás felfüggesztése indokolt.

[13] Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[14] A II. és III.r. alperes fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperes perköltségben marasztalását kérték. Arra hivatkoztak, hogy mind a Ptk. 3:166. § és 3:167. §-ának rendelkezései, mind a társasági szerződés ennek megfelelő 9.1. és 9.2. pontjai egyértelmű, jól elkülönülő szabályokat tartalmaznak az üzletész tagok egymás közötti, illetve kívülálló személyekre történő átruházása esetére. A társasági szerződés 9.1. pontja nem értelmezhető másként, csak úgy, hogy a II. és III.r. alpereseket a perbeli szerződéssel kapcsolatban elővásárlási jog illeti meg. A felperesnek nem foghat helyt az a hivatkozása, hogy a személyéből fakadó konfliktusok megszüntetése érdekében kívánta az üzletészt elidegeníteni, mivel a Szombathelyi Törvényszék és az ítéltábla által hivatalból is ismert további peres eljárásokban továbbra is ő jár el engedményesként az I.r. alperes helyett. Hangsúlyozták, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja egyébként szó szerint megfelel a Ptk. 3:166. §-ában írtaknak. Utaltak arra, hogy a

felperes a perbeli szerződést közel egy évig nem támadta meg, keresetét csak a hatálytalansági per ítélethozatalra érett állapotában terjesztette elő, ami kifejezetten rosszhiszemű joggyakorlásra utal. A felperes és az I.r. alperes az elővásárlási joggal kapcsolatos ismeretekkel rendelkeztek. A felperes a szerződés 5. pontjára alappal nem hivatkozhat, mert az nem az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozik. A felperes és az I.r. alperes a szerződéskötést megelőzően az elővásárlási joggal kapcsolatban vizsgálódást nem folytattak le. A jogerős részítélet is rögzíti, hogy a perbeli szerződéskötést megelőzően a felperes a szerződést szövegező ügyvédtől már jogi tanácsot nem kért. Miután az érvénytelenség vizsgálata megelőzi a hatálytalanság kérdését, a jelen per felfüggesztése sem indokolt.

[15] A másodfokú tárgyaláson hivatkoztak arra is, hogy a társasági szerződés 9.1. pontjának értelmezése jogkérdés, a jogban való tévedés pedig a Ptk. szerint nem releváns, azzal kapcsolatban csak a korábban hatályban volt, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) tartalmazott szabályozást. A felperes, valamint a II.r. és III.r. alperesek között az elővásárlási jog alapján létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset azért sem foghat helyt, mert valójában ilyen szerződés még nem jött létre, mivel a Szombathelyi Törvényszék a határozatszám1. számon indult eljárást a jelen perre tekintettel felfüggesztette.

[16] A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

[17] A felperes másodlagos, az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezése amiatt nem volt alapos, mert az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte az eljárás felfüggesztését a II. rendű és a III.r. alperes által (a felperes és az I. rendű alperes által megkötött) üzletrész adásvételi szerződés hatálytalansága megállapítása iránti per jogerős befejezéséig. Helyesen a jelen perben hozandó döntés az előzetes kérdése a hatálytalansági perben hozandó érdemi döntésnek.

[18] Az ítélet érdemi felülbírálata során elsődlegesen megjegyzi az ítéltábla, hogy a másodlagos kereset valójában két látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló keresetet tartalmazott. Az egyik a felperes és az I.r. alperes által kötött visszterhes szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult a szerződő felek közös tévedésére alapítottnan. Az ezzel eshetőlegesen előterjesztett további kereseti kérelem, amelyben a felperes a közte, valamint a II.r. és a III.r. alperesek között az elővásárlási jogon alapuló létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, csak akkor foghatott helyt, ha a felperes és az I.r. alperes által kötött szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem eredményesnek bizonyult.

[19] Az egymással eshetőlegesen viszonyban álló kereseti kérelmekre és a jogerős részítéletre figyelemmel jelen perben eldöntendő kérdés az volt, hogy a felperes és az I.r. alperes által kötött visszterhes szerződés a szerződő felek közös téves feltevése folytán érvénytelen-e.

[20] Az elsőfokú bíróság helyes kiindulópontja szerint a perben a szerződő felek ügyletkötéskori tudattartamának van relevanciája, ez az elsődleges, az eljárás során bizonyítandó tény. A fellebbezésben is hivatkozott azon körülmények, hogy a felperes a II.r.

és III.r. alpereseket nem hívta fel elővásárlási joguk gyakorlására, valamint a szerződést készítő ügyvéd a 2020. november 29-i válaszelevelében fenntartotta a társasági szerződés 9.1. pontjának értelmezésével kapcsolatos véleményét, mindössze arra utalnak, hogy a felperes – a 2020. szeptember 23-i taggyűlési jegyzőkönyvből is megállapíthatóan – elfogadta az ügyvéd álláspontját. A fellebbezésben a tényállás kiegészítése körében hivatkozott körülményekből következtetni lehet a felperes szerződéskötési tudattartamára, így azok olyan, úgynevezett másodlagos tények, amelyeknek az a célja, hogy a perben elsődleges releváns tényt, a közös téves feltevessel kapcsolatos felperesi állítást alátámasszák. A másodlagos tények a fél előadásának alátámasztására, vagy az ellenfél tényállításainak cáfolatára lehetnek alkalmasak, de azok nem képezik a perben érvényesíteni kívánt igény alapjául szolgáló anyagi jogszabályi rendelkezésben meghatározott törvényi tényállás elemeit. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során elfogadta és értékelte a szerződést készítő ügyvéd tanúvallomását. A fellebbezésben a tényállás kiegészítése körében hivatkozott körülmények ugyanebbe a körbe tartoznak, azokból mindössze az állapítható meg, hogy az ügyvéd jogértelmezését a felperes elfogadta. Ezért a fellebbezésben előadottak alapján szükségtelen az elsőfokú ítélet indokolása szerinti tényállás kiegészítése.

[21] A másodfokú eljárásban a II.r. és III.r. alperesek nívumként hivatkoztak arra, hogy a Ptk. nem teszi lehetővé a jogi tévedésre alapítottan a szerződés megtámadását, illetőleg a felperes, valamint a II.r. és III.r. alperes között az elővásárlási jog alapján létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló, a korábbiak szerint a másodlagos kereset kérelemmel eshetőleg viszonyban álló harmadlagos kereseti kérelem azért sem lehet alapos, mert ilyen szerződés még nem jött létre.

[22] A II.r. és III.r. alperesnek ez az előadása a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 7. § (4) bekezdés a) pontja szerinti ellenkérelem változtatásnak felel meg, ennek azonban a másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (3) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn. Ezért ezt az előadást az ítéltábla megengedett ellenkérelem változtatás hiányában, a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján érdemben nem vizsgálta. Mindemellett az ítéltábla utal arra, hogy a Ptk. 6:90. § sem szövegében, sem miniszteri indokolásában, sem a Complex Jogtár Ptk. Nagykomentárban nem tartalmaz olyan megállapítást, amely a jogban való tévedésre alapítottan kizárná a szerződés érvénytelenségének megállapítását. A Ptk. ezzel kapcsolatban mindössze annyiban tér el a rPtk-tól, hogy a jogi tévedésre vonatkozó, korábban hatályos speciális rendelkezéseket nem vette át. Ez azonban nem azt jelenti, hogy jogi tévedésre hivatkozással a szerződés nem támadható meg, hanem csupán annyit, hogy ilyen érvénytelenségi keresetnél ugyanazok a feltételek vizsgálандók, mint a személyben, tárgyban vagy más körülményben való tévedés esetén.

[23] A jelen per eldöntése szempontjából az elsőfokú ítéletben írtakon túl nem releváns annak részletezése sem, milyen eljárások voltak vagy vannak a felek, illetőleg a felek érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok között folyamatban. Ezeknek csak annyiban van jelentőségük, ahogy azokra az elsőfokú ítélet utalt. A perek megindítása, folyamatban léte igazolja a felek között megromlott viszonyt.

[24] A másodlagos kereseti kérelem kapcsán az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a Ptk. 6:90. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételek teljesülnek-e, illetőleg a 6:90. § (3) bekezdésének megfelelő alperesi védekezés mennyiben helytálló.

[25] A felperes az elsőfokú eljárásban is előadta, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja érthetetlen, önellentmondó, a társasági szerződés semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet azonban nem terjesztett elő. A fellebbezésnek a társasági szerződés érvénytelenségével kapcsolatos érvelése a Pp. 7. § 12. pontja szerinti keresetváltoztatásnak minősül, aminek a Pp. 373. § (1) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn. Ezért az ítéltábla a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján mellőzte a másodfokú eljárásban meg nem engedett keresetváltoztatás érdemi vizsgálatát.

[26] A felperes hivatkozott arra is, hogy a társasági szerződés semmisségét a másodfokú bíróságnak hivatalból is figyelembe kellene vennie. A társasági szerződés 9.1. pontja valójában a Ptk. 3:166. § (2) bekezdés szerinti rendelkezés szó szerinti megismétlése. A jogszabály szövegével azonos szerződési rendelkezéssel kapcsolatban az ítéltábla hivatalból figyelembe veendő semmisségi okot nem észlelt.

[27] A törvényszék ítéletének indokolásában helytállóan utalt arra, hogy a közös téves feltevésnek a szerződés megkötésekor kell fennállnia. A felperes korábban maga is úgy nyilatkozott (határozatszám2/10. számú jegyzőkönyv), hogy a társasági szerződés megfogalmazásakor ő járt el, és a szöveg a jogszabály alapján került meghatározásra. Előadta azt is, hogy ehhez képest a tagok között szóbeli egyeztetés zajlott, hogy a társasági szerződés 9.1. pontja szerinti esetben a további tagoknak nincs elővásárlási joga. A létesítő okirattal ellentétes tartalmú szóbeli megállapodás léte a perben nem nyert igazolást. Ebből a nyilatkozatból azonban az is következik, a felperesnek fel kellett tudnia mérni, hogy a perbeli szerződés megkötésekor a társasági szerződés 9.1. pontjának általa helyesnek tartott értelmezésétől eltérő jogi álláspont nemcsak, hogy lehetséges, hanem a társasági szerződés szövege annak felel meg. Ezen az sem változtat, hogy utóbb a perbeli szerződést készítő ügyvéd milyen értelmezést tartott helyesnek.

[28] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával azzal kapcsolatban, hogy a felperes a kellő körütekintést nem azért mulasztotta el, mert a szerződéskötést megelőzően nem konzultált ügyvéddel, hanem azért, mert a jogban jártas, az alapító okirat megszövegezésében aktívan résztvevő személyként a már hivatkozott személyes nyilatkozatában előadottak ellenére nem volt figyelemmel az alapító okirat 9.1 pontjának a nyelvtani jelentéssel egyező értelmezésére. E kellő körütekintés elmulasztás egyúttal azt is jelentette, hogy a Ptk. 6:90. § (3) bekezdése szerinti feltétel megvalósulására figyelemmel a felperes a 2020. augusztus 27-i szerződéssel kapcsolatban közös tévedésre alappal nem hivatkozhat. Hangsúlyozza az ítéltábla, nem annak van jelentősége, hogy a felperes és az I. r. alperes mikor szembesültek azzal, hogy a II. és III. r. alperes a társasági szerződés 9.1. pontját úgy értelmezi, őket elővásárlási jog illeti meg, hanem annak, hogy a felperesnek a szerződéskötés időpontjában tisztában kellett lennie ezzel az értelmezéssel. A felperes saját értelmezésével kapcsolatban a tévedés kockázatát már a szerződéskötést megelőzően ismerte. Ezt az ismeretet pedig nem annulálta a szerződést készítő ügyvéd téves tájékoztatása. Ha a tévedés felismerhető, akkor arra a megtámadási jog nem alapítható. (Kúria Pfv.20.702/2018/2., Pécsi Ítéltábla Pf.V.40.013/2022/6.)

[29] A tévedésre hivatkozó félnek azt is bizonyítania kell, hogy tévedését a másik fél felismerhette. (Kúria Pfv.II.20.824/2019/6.) A konkrét esetben azonban a közös téves feltevést cáfolja az I. r. alperes az ugyanezen a tárgyaláson tett nyilatkozata, mely szerint az I. r. alperesnek nem volt tudomása a szerződéskötéskor arról, hogy a felperes kifejezetten ki

akarta-e zárni, hogy az üzletrészt a II. és III. r. alperes szerezzé meg. Ez azt támasztja alá, hogy az I. r. alperes a szerződéskötés időpontjában nem foglalkozott azzal a kérdéssel, a II. és III. r. alpereseket elővásárlási jog megilleti-e, s ha igen, az akadályozhatja-e az ő tulajdonszerzését. Az I. r. alperes az elővásárlási jog fennálltát a perbeli szerződés megkötésekor nem vizsgálta, azt a felperessel nem beszélte meg, azt nem tartotta lényeges kérdésnek.

[30] Összegezve az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Ptk. 6:90. § (2) bekezdése alkalmazásának feltételei a vitássá tett szerződésre nem álltak fenn. A felperesnek fel kellett ismernie a társasági szerződés szövege általa vélttől eltérő értelmezését, független az ügyvédi téves tájékoztatástól. A Ptk. 6:90. § (3) bekezdése alapján ezért megtámadási jogát nem gyakorolhatja. Az I. rendű alperes pedig fel sem ismerhette a felperes tévedését, esetében a közös tévedés kizárt.

[31] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a felperes másodlagos kereseti kérelmét elutasította. Miután a másodlagos kereseti kérelem alaptalannak bizonyult, az azzal eshetőleges viszonyban álló harmadlagos kereseti kérelem sem foghatott helyt. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] A másodfokú eljárásban pervesztesnek bizonyult felperes a Pp. 364. § és 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a II. és III. r. alperes perköltségét. A II. és III. r. alperesek a Pf.3. sorszám alatti beadványukhoz csatolt a Pp. 81. § (1) bekezdése szerinti költségfelszámításuk szerint összesen 290.000,-Ft + ÁFA másodfokú perköltségre tartottak igényt. Az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a 2. § (1) bekezdés szerinti ügyvédi költséget a másodfokú eljárásban ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel alperesenként 100.000,-Ft + ÁFA-ra mérsékelte, így a felperes személyenként 127.000,-Ft másodfokú perköltség megfizetésére köteles a II., illetőleg III. r. alperesek javára.

[33] Az ítéltábla észlelte, hogy a jogerős határozatszám3/15/I. számú részítélet hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmazott, amelyre tekintettel a jelen eljárásban előterjesztett fellebbezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése alapján illetékmentes. Ezért az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján megállapította, hogy a felperes 40.000,-Ft lerótt fellebbezési illeték visszaigénylésére jogosult. A visszatérítés érdekében az elsőfokú bíróságnak az ítéltábla határozatát az Itv. 81. § (2) bekezdése alapján kell megküldenie az illetékes hatóság részére.

Győr, 2023. július 6.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert s.k.
előadó bíró

Dr.Kovács Zsolt s.k.
bíró